

Zaključni račun za leto 1981

Za nami so že obravnave zaključnih računov tozgov in DSSS za preteklo leto. Ne bo odveč, da napišemo še v našem glasilu nekaj osnovnih značilnosti poslovanja.

Če si ogledamo podatke za delovno organizacijo kot celoto, vidimo, da je celotni prihodek porastel 39 odst. več kot v letu 1980, materialni stroški 42 %, amortizacija 24 odst. Ker so materialni stroški rastle hitreje od celotnega prihodka, je dohodek večji za 37 odst. oziroma 19 odst. nad planom. Iz dohodka smo pokrili splošno in skupno porabo, ki je porastla hitreje od dohodka in je s tem pravzaprav prešla dogovorjene okvire rasti. Obračunali smo tudi amortizacijo nad predpisanimi stopnjami, kar 34 odst. več kot v prejšnjem letu. Od skupnega dohodka so predstavljale obresti 10,3 odst., ki pa so bile večje od prejšnjega leta 97 %. Za obresti v letošnjem letu pa je že znano, da bodo še večje. Del dohodka za delovno skupnost je predstavljala 22 odst. od dohodka in je 36 odst. večji kot v prejšnjem letu. Po pokritju vseh obveznosti iz dohodka je ostal čisti dohodek v višini 294 milijonov din, od katerega odpade pretežni del na osebne dohodke. Gibanje osebnih dohodkov je bilo skladno z rastjo dohodka in nismo bili kršitelji družbenega dogovora o delitvi. K temu je svoj delež prispeval delež izvoza in strukturi celotnega prihodka in pa število no-vo zaposlenih invalidov.

Od ostalega čistega dohodka smo razporedili na rezervni sklad 8.443 tisoč, za poslovni sklad 4.149 tisoč, za stanovanjsko gradnjo 9.094 tisoč in za sklad skupne porabe 18.321 tisoč din. V primerjavi s planom je predvsem nedosežen del za poslovni sklad, iz katerega kriremo razna združevanja (za nerazvite republike, za interesne skupnosti materialne proizvodnje — elektrogospodarstvo, ceste, železnice, nafta, luke, v sklade bank). Te obveznosti bomo tako kot v preteklih letih pokrili iz tekočih sredstev.

Lani smo ustvarili 80,7 milijonov din amortizacije, ki smo jo porabili 82 odst. za pokrivanje anuitet za dolgoročne kredite, ostalo pa za nove investicije. Največja investicija je bila gradnja nove pocinkovalnice in čistilne naprave, ki se bo nadaljevala še v letošnje leto. Kupili smo še rezkalne stroje iz Češke za potrebe Orodjarne, medtem ko uvoza opreme iz konvertibilnega področja nismo uspeli realizirati. Pri ostalih tozdh gre za manjše nakupe. Ob koncu leta smo izvedli na-

ložbo v tozdh TIO za pokritje anuitet od kreditov za izgradnjo hale v skupnem znesku din 8.691.858 in za tozdh Orodjarno 6.023.450 din.

Od posameznih tozdhov je največ prispevala k ustvarjenemu dohodku tozdh Vijakarna, sledi ji takoj Verigarna in Kovčnica. Tozdh Sidrne verige izkazuje izgubo, ki je sicer manjša kot v prvem polletju, vendar še vedno problematična. Izgubo je ob koncu leta izkazal tudi TIO in tako bosta oba morala pripraviti sanacijske programe. Ti programi pa ne bodo le stvar njih samih, ampak se bodo morali v realizaciji vseh ukrepov vključiti tudi ostali tozdh. Pri tozdh Sidrne verige zaradi povezave z drugimi na internem trgu in zaradi skupnega interesa, da obdržimo izvoz, pri tozdh TIO pa zaradi sovlaganja v preteklosti, pa tudi zaradi prihodnjega razvoja. Če imamo pred očmi zastavljene dolgoročne programe, ko naj bi proizvodnja pnevmatike, hidravlike in fluidne tehnike obsegala polovico celoletne proizvodnje, bo takšno skupno obravnavanje zadev nujno.

Če si ogledamo še obračun delovne skupnosti skupnih služb, vidimo, da je celotni prihodek, dosežen na osnovi svobodne menjave dela, večji 21 odst. od plana in 35 odst. od leta 1980. Velik del materialnih stroškov predstavljajo še vedno stroški, ki nastajajo zaradi potreb delovne organizacije in jih ni možno direktno razporediti na tozde. Polovico celotnega prihodka predstavljajo osebni dohodki, ki so rastle nekoliko počasneje kot povprečje za delovno organizacijo. Še vedno pa sistem svobodne menjave ni izveden, saj se posamezne tozde bremenijo navadno s % določenimi v planu. Le izjemoma posamezni sektorji za določeno obdobje javijo finančno-računovodskem sektorju obremenitve, ki so drugačne kot v planu. Sistem bomo morali v prihodnje še dograjevati.

Okrepčevalnica je lani dosegla 45 odst. večji celotni prihodek kot v preteklem letu. Cena toplega obroka je bila 40,58 din in je pokrita 7,35 od prodaje blokov, ostalo je bilo krito iz sklada skupne porabe za delavce v DSSS in režijske delavce v tozdh. Za delavce v neposredni proizvodnji je regresiranje prehrane krito iz materialnih stroškov.

Počitniški dom je ustvaril lani 1.779.700 din celotnega prihodka, kar je 65 odst. več kot v letu 1980. Cena enodnevnega pensiona je bila 356 din, od tega so koristniki pokrili 211 din,

ostalo pa je bilo krito iz sklada skupne porabe.

Ob koncu leta smo revalorizirali osnovna sredstva in prevrednotili zaloge. Zaradi visoke stopnje inflacije v preteklem letu so bili količniki revalorizacije dokaj visoki, za opremo kar 5 odst. Učinek revalorizacije znaša 130 milijonov din, to je razlika med povečano nabavno vrednostjo in povečanimi odpisi. Končno stanje zaloga materiala, gotovih proizvodov

in polizdelkov smo prevrednotili po novih cenah.

Zaradi priporočil republiškega izvršnega sveta smo izvedli odpis naložb za elektrogospodarstvo, podobno kot že lani za železnico. O tem smo razpravljali na zborih delavcev in se za to odločili, kljub temu da z negotovanjem. Pravzaprav je nerazumljivo, da se najprej odločimo za združevanje, nato pa še za odpis. Za vsa prihodnja združevanja za

SIS materialne proizvodnje pa velja, da niso vračljiva.

Pri obravnavi na skupinah in na zborih delavcev so bile dane številne pripombe in vprašanja. Te bomo obdelali in dali odgovore. Lahko ocenimo, da so bile razprave v redu organizirane in da bodo pripombe koristile pri oblikovanju konkretnih ukrepov za izboljšanje stanja v obdobju, ki je pred nami.

Marjana Kozamernik

Kako uresničiti zastavljene cilje v letu 1982

Z letnim gospodarskim načrtom smo si zadali naloge, ki bi jih po normalnih pogojih gospodarjenja v letu 1982 morali uresničiti. Toda naša planska predvidevanja imajo realne osnove nove samo v strojnih zmogljivostih in delovni sili, vse ostale komponente gospodarjenja pa se spreminjajo iz meseca v mesec na škodo pridobivanja dohodka v tozdu. Da bomo vse nezaželene vplive na poslovanje lahko delno ublažili, moramo v celotni delovni organizaciji in vsakem tozdu posebej tem vplivom posvetiti posebno pozornost. Po mojem mnenju je potrebno brez odlašanja storiti naslednje:

1. Povsod je potrebno količinsko izpolnjevanje gospodarskega načrta v vseh njegovih delih.

2. Nastajanje stroškov je treba imeti pod stalno kontrolo, saj vemo, da rastejo včasih tudi zaradi nespoštovanja tehnološke discipline, izvajanja organizacijskih predpisov, malomarnega odnosa do delovnih sredstev in vseh vrst pomožnega materiala.

3. Z boljšo delovno disciplino in izkoriščanjem delovnega časa lahko povečamo proizvodnjo v DO za 1 do 2 % brez kakršnegakoli povečanja stroškov. Vse to je mogoče doseči le s polnim angažiranjem vseh strokovnih služb, ki skrbijo za pripravo proizvodnje, seveda ob pomoči vseh vodilnih struktur v tozdh.

4. Dosledno izvajanje planiranja in terminiranja na posameznih tehnoloških operacijah naj bi v vsaki od temeljnih organizacij prineslo okoli 20 % nižjo nedovršeno proizvodnjo in polizdelke. Analogno temu bi bila za toliko tudi manjša vezava obratnih sredstev in s tem manjši stroški proizvodnje. To pa je uresničljivo samo v polni angažiranosti vsakega posameznika v planskem oddelku. Rezultati bi bili vidni že po mesecu dni.

5. Nagrajevanje po delu je dalo že določene rezultate, vendar je tej temi potrebno v prihodnosti posvetiti še več pozornosti. Z dograjevanjem sistema delitve OD, ki bo slonelo neposredno na nastajanju tistih

stroškov, na katere imajo delavci neposreden vpliv, bodo rezultati hitro vidni. Izkušnje nas uče, da smo za denar vedno pripravljene socialno gospodariti s tistim delom sredstev, iz katerega izvira stimulacija. Zavest kot samoupravljalca nad družbenimi sredstvi pa nam še zaostaja, toda ne povsod.

6. Medsebojni odnosi so tesno povezani s produktivnostjo dela. Pojmovanje samoupravnih pravic in dolžnosti nimamo razčiščenih. Samoupravno dogovorjeni in sprejeti akti so zakon, ki jih moramo izvajati v dogovorjeni obliki in vsebini, in ne kot je pri nas praksa, da v vsakem tozdu podajamo drugačno tolmačenje. Poslovni rezultat bo uspešen samo takrat, ko bomo vsi delavci v Verigi vedeli, zakaj prihajamo na delo in kaj od nas, od vsakega posameznika, kolektiv pričakuje pri izvajanju delovnih nalog, za katere smo sklenili delovno razmerje.

To je nekaj razmišljanj na temo gospodarjenja v letu 1982 za tiste, ki v tem trenutku stojijo še na stranskem tiru.

Ciril Ažman

Veriga na razpotju

Tako kot v naši družbi v celoti, smo se tudi v delovni organizaciji Veriga znašli v tem času pred nemajhnimi problemi. Ne gre zanikati doseženih uspehov našega dela, vendar ti le niso bili tolikšni, da bi dajali občutek varnosti, posebej še zato, ker se gospodarska situacija še naprej zastruje, v splošnem pa veljajo ocene, da bo leto 1982 bistveno težje kot vsa dosedanja.

Če objektivno ocenjujemo napredovanje pri uresničevanju srednjeročnih ciljev, v katerih smo se opredelili, da bomo pospešeno realizirali spremembe v proizvodnem programu na tak način, da bomo opuščali nedonosno proizvodnjo v prid donosnejšim izdelkom, lahko ugotavljamo delne premike, vendar pa so bili storjeni koraki premajhni, glede na možnosti, ki so se ponujale.

Dejansko stanje kaže, da je le vsaka tozda, kot temeljna enota ostala pri svojem, in da je, vsaj do konca lanskega leta bi lahko trdili tako, vsaka temeljna proizvodna in dohodkovna enota stremela le k ciljem, ki so imeli premalo posluha za skupno nastopanje, večjo delitev dela in selekcijo proizvodnih programov.

Rezultat takega stanja, ko je vsaka tozda obrnjena le vase, je v mnogočem tudi sprejeti gospodarski načrt za leto 1982.

Zaključni račun nam je z nekaterimi šokantnimi ugotovitvami pokazal, da je bilo samozadovoljstvo posebno po polletnih rezultatih preveliko, in da je dosežen poslovni rezultat opozorilo za razne ukrepe, ki naj bodo usmerjeni v sanacijo stanja na nivoju DO. Gre za resen in odgovoren pristop k reševanju problemov, ki naj ne bo deklarativno, načelno in enostransko ob analizi vzrokov in ki mora v vsakem primeru prepričati, da bi nas situacija »presenetila«, kakor smo tudi ugotavljali, ko smo analizirali poslovne rezultate ob prvih okvirnih številkah zaključnega računa.

Tudi stanje, da je v tozdih, ki sta zaključila z izgubo, razlog negativnega poslovanja izvozna proizvodnja, v drugem primeru pa je v izgubi proizvodnja, v katero so usmerjeni vsi naši dolgoročni cilji, ob vsem pa rešuje poslovni uspeh delovne organizacije proizvodnja, ki ni opredeljena v ciljnih dolgoročnega razvoja DO, odpira močna nasprotja med željenim in doseženim, med realnim in imaginarnim, v končni fazi pa tudi nasprotja med tistim, kar delamo in tistim, kar govorimo.

Kljub tolikšni kritični presoji stanja, lahko pozitivno ocenimo pristop in obravnavo izhodišč dolgoročnih usmeritev v DO do leta 2000, pod predpostavko, da so bila obravnavana dovolj iskreno, ob opredelitvi za skupne interese in ob dejstvu, da razprava o svetlejši prihodnosti ni beg pred težko sedanostjo in da bodo pomenili tudi kratkoročni ukrepi uresničevanje dolgoročnih usmeritev po metodi postopnih korakov. Če pomeni tako obnašanje streznitev in pripravljenost za reševanje skupnih na-

log, potem so ustvarjeni pogoji za napredovanje na bolje.

No, in če sedaj opozorimo na pisanje v zadnji številki Verige, ki naj bi prispevalo k bolj-ši »obveščeni«, ko avtor članka pričinja z ugotovitvijo, da je »v zadnjem času moderno, da na vseh nivojih po dolgem in počez razpravljamo o prestrukturiranju in nedoseženih predvidenih rezultatih...« demagoško nadaljuje »kako je prav, da smo vsi delavci Verige seznanjeni še z nekaterimi podatki...«, kako »smo veliko prahu dvignili okoli razvoja...«, kako »naenkrat vsi vprek ugotavljamo kako pomemben je razvoj pnevmatskih in hidravličnih komponent...« presojo doseženega in stopnjo odgovornosti pa opredeli kot »...lov na čarovnice...« nekaterih odgovornih tovarišev, saj »... najti je bilo potrebno grešnega kozla...«

Drugi spet, ki z oceno strokovnjakov »ki so prihajali in odhajali«, razvrednoti tudi vsa pozitivna in uspešna prizadevanja, ki so bila storjena do danes, da si je Veriga ustvarila osnovo, ki ni majhna, in ugled doma in v svetu ter z genialno poslovno odločitvijo realizirala tudi pripojitev in osnovo za nadaljnji razvoj proizvodnje novega tozda, obenem pa pozablja tudi na lastni subjektivni odnos do te proizvodnje, ki je v fazi iskanja mogoče še bolj kot danes, predvsem pa mogoče še pravi čas, rabila strokovnjake, ki so odšli..., potem lahko postavimo objektivnost in dobronamernost takšnega pisanja pod vprašaj.

Zakaj sedaj vse to utrujanje? Delavci v Verigi si ne želimo super akademskih razprav in polemik, posebno prek časopisa ne, čeprav se ob takih primerih nekateri še prav posebno naslanjajo ob pričakovanju kdo bo koga, na vsak način si pa želimo objektivno informacijo v medsebojnem dialogu, ki naj opozori na resnost položaja, želimo pa tudi, da bodo najodgovornejši tovariši predlagali ukrepe za izboljšanje stanja, ob tem pa ne bomo nikakor dopustili, da bi postali sredstvo in objekt frazoloških in demagoških naslad posameznikov, posebno če so tudi ti »odgovorni tovariši«.

Pustimo sedaj sklicevanje na zadnje glasilo Verige, ki nam služi le kot osnova, da razpredemo nekatere globlje vzroke takemu obnašanju, ki vsekakor ni v prid našemu delu, pa tudi doseganju boljših rezultatov, ki si jih tako želimo, in smo se zato pripravljani tudi z vso resnostjo angažirati, ni v prid.

Predvsem ocenjujem, da delavci v različnih sredinah, pa čeprav so obstajale zato vse možnosti — odprt dialog pri obravnavi zaključnih računov ne dobe vseh potrebnih, objektivnih in celovitih informacij od nekaterih poslovodnih organov, informacije so podane tako, da ni možno izluščiti bistva prolema in sklepati o resnosti dejanskega stanja, še celo to, s kompliciranimi vprašanji v dialogu s poročevalcem, ki oddaljujejo diskusijo od bistva problema in komprimirajo vse,

kar se dogaja izven tozdovskega plotu, postaja avditorijem, razdvojen, v dilemi za kaj sploh gre in komu verjeti. Tudi posamezna vprašanja, ki so bila, lahko domnevamo, lansirana posameznim delovnim sredinam, ki so jih sicer sprejela za svoje, kažejo na neverjetno zaverovanost posameznikov vase, ob cilju ogradi se z obrambnimi mehanizmi in zagotoviti si, čeprav vprašljiv, nadaljnji obstoj za nadaljnje ribarjenje v kalnem.

Zadnja srečanja v okviru posvetov so pokazala izredno zaverovanost posameznih strokovnih delavcev vase, z močno prisotnimi egoističnimi težnjami, ki se želijo okititi z individualnim uspehom, v celoti pa zanemarjajo lepe in koristne navade skupinskega dela, brez katerega resnično strokovno delo ne shaja. V bitki za osebno dokazovanje, ki kdaj pa kdaj postaja že pravi lov tudi na število prijavljenih inovacij, je pozabljeno na sicer dogovorjena načela o brezpogojnem priznavanju in populariziranju uspešnega dela tako posamezni-

Spet o poteh in stranpoteh

Nobenega razloga ni za bojazn, da bom pogreval stvari, ki so bile v preteklih številkah predstavljene pod tem naslovom, čeprav o tem nikoli ni odveč govoriti. Problemi, ki so se obravnavali v tem okviru, so doživeli svoj miselni razvoj in odprli nove kvalitete, čeprav jih je spremljala tudi osebna prizadetost. Problemi so se vsaj v nekaterih glavih objektivizirali, kar nedvomno zagotavlja večjo možnost za uspeh dejanskih posegov v stvarnost naše delovne organizacije. To, o čemer mislim spregovoriti, navzven morda nima zveze z omenjenim, je pa zagotovo prepletano z dogajanjem v naši delovni organizaciji in njenim učinkovanjem v družbeni skupnosti. Gre za nekatere probleme odločanja, zlasti pa podlage in vzvode tega odločanja. Članek ni analiza, zato bo v njem verjetno več vprašanj kot odgovorov.

Naše odločanje je samoupravno odločanje ali obrnjeno. Samoupravljanje je sistem, oblika in vsebina odločanja, značilna za našo stvarnost in ne nazadnje, tudi za našo delovno organizacijo. Tega načela si nisem izmislil sam in ga ne ponujam kot formulo, pač pa ga poskušam razumeti in po svojih močeh prispevati k njegovemu smislu. Kakor hitro ga uporabimo dobesedno, trčimo v »samoupravljanje« svojega sodelavca, nadrejenega, delegata, političnega funkcionarja, direktorja in ne vem koga vse. Karikirano vzeto, ima vsak svojo pravico in iz te zmesi se rodijo birokrati, tehnokrati, demagogi in drugi tipi, pa naj si to v resni-

ka kot skupine, tvornega sodelovanja, posluha za objektivno in dobronamerno kritiko, izgrajevanja ne pa blatenja ugleda sodelavca, itn., itn. Tako pa izjave »kaj je pa sploh doslej naredil«, »pusti filozofa«, »nima pojma«, »tam se pa tako nič ne dela«, »imam stvari pripravljene v predalu, za takrat, ko bo treba«, »tega ne dam nikomur, to je moje« dajo misliti in povzročajo zaskrbljenost.

Ob tem, da se posamezni odgovorni delavci še preradi izgovarjajo na svojo bazo, samoupravne organe in DPO, posebno ko gre za področja, za katera so strokovne podlage in tudi predloge rešitev sami pripravljali, na tem mestu ne bi govoril.

Spregovorimo pa še o osebnem liku posameznikov, ki so že vplivni in odgovorni tudi pred širšo družbeno skupnostjo, ali pa so postali pravkar odgovorni in ugledni, ki s svojimi postopki bodisi v tovarniški ograji ali izven nje blatijo ugled delovne organizacije, organizacij, katerim pripadajo, svojim sodelavcem in tovarišem. Pa pustimo to, da se »takim« ne zgodi ničesar ali samo toliko kolikor je še dopustno, da ne bi izgubili pozicij, ki jih

zasedajo, pa pogledjmo v njihovo notranjost. Kljub temu, da vemo in smo trdno prepričani v načela, ki govore o moralnih in političnih vrlinah, ki jih tudi kdaj pa kdaj preverjamo, ki jih ti tovariši poznajo in so zelo ostri, kadar sodelujejo pri ocenah drugih na tem področju, brez sramu, kančka samokritičnosti še kar naprej prevzemajo in opravljajo odgovorne dolžnosti, seveda da o tem na kakšnih moralnih osnovah, ne govorimo. Če pa izpostavimo, da so stvari javne ali vsaj znane, potem se lahko samo zgrozimo ob dejstvu, ali je kaj takega mogoče, in drugič, da stvari do katerih ne moremo in ne smemo biti ravnodušni, dopuščamo, tudi tisti, ki smo zato najbolj odgovorni.

In kaj naj rečemo za zaključek? Prav gotovo tako in na tak način ne bomo prišli daleč. Tudi ugotovitev, da smo razdeljeni v tri tabore — pozitivne, negativne in nevtralne, ne bo rešila ničesar. Samo odkrit spopad z vsemi negativnostmi, diferenciacija, in jasne usmeritve, v katere nas bo prepričana večina, so lahko izhodišča v sedanji borbi za nadaljnji obstoj in razvoj.

Noč-Melink

ci so ali ne. Prav to pa se mi zdi popačeno razumevanje in menim, da ni škoda nobenih prizadevanj, da se zavemo, kaj počnemo. Težava je v tem, da pisanih ali izrečenih besed o teh stvareh ne manjka in kdo bi si vse to zapomnil (tudi ta članek ni v tem pogledu na boljšem). Znajdemo se pred izbiro, da vemo vse ali več. Preprosto nam zmanjka kriterijev in to takih, da jih razume učen ali neučen človek. Precej bomo napredovali, če ugotovimo, da za samoupravljanjem stoji razvejan sistem raznih oblik odločanja (neposredno prek delegatov), v katerih ima vsak posameznik določeno vlogo. Predvsem se ne samoupravlja vseprek in samo zato, da se samoupravlja. Nadalje se mi zdi, da še vedno mora biti v ospredju vsebina odločanja, torej njegova učinkovitost, smotrnost in če hočete tudi zakonitost. Temu bi morda preprosteje lahko rekli odločanje po zdravi pameti, ki ni toliko odvisna od formalne učenosti. Prej bi lahko ugotovili, da marsikdo, ki le napol pokuka v knjige, izgubi vsak smisel za zdravo presojo in se navdihuje s skrivnostno znanostjo o formalnih postopkih odločanja. Mimogrede smo se tako dotaknili problema formalizma ali povečevanja postopkov odločanja na račun vsebine. Pri takem gledanju na stvari zveličavno velja pač tisto, kar pride iz širokega kolesja samoupravne procedure, pa če je še tako nerazumno. Zgodi se tudi, da je določitev protizakonita, vendar po logiki omenjenega navidežno izpade kot za-

konita, ker so bile pač upoštevane vse strukture, vse formalne poti itd. V takih primerih je nujno, da na kakršenkoli način tudi neformalno poseže vmes vsebinska presoja in usmeri tok dogajanja. Na srečo primerov, ki bi bili zapleteni do takih skrajnosti kot je zgoraj opisano, ni veliko, ker večinoma že pred končnimi odločitvami pride do »normalizacije«. Ne glede na to pa je vsak poseg problematičen, zlasti, ker že sam izraz nakazuje, da gre lahko za neke vrste »vmešavanje od zunaj«. Če pa stvari postavimo tako, neizbežno pride do dialoga na drugačni ravni ali po domače povedano, do prepira. Ta prepir pa se seveda ne suče okrog vsebine določenega vprašanja, ki je, recimo, na dnevnem redu, pač pa se sprevrže v dokazovanje, kdo naj ima oblast ali kdo ima pravico o nečem odločati. Tovrstni dialog po praviloma ne bi smel biti sprejemljiv za našo družbo in seveda tudi za našo tovarno, ker prav tu čutimo njegove konkretne in če hočete, škodljive posledice. V normalnih razmerah se pri odločanju seveda ne zatika do take mere, ker predlagatelji odločitev ne igrajo izključno ali praviloma negativne vloge (čeprav taka predstava ni tako redka), po drugi strani pa v okviru formalnih samoupravnih struktur ni mogoče zanemariti konstruktivne vloge določenih političnih organizacij in posameznikov.

Če se že hočem držati naslova, se nujno moram spustiti še korak naprej, do ljudi, ki so ali naj bi bili predstavniki do-

Proizvodni rezultati v januarju in februarju

Ker v prejšnji številki časopisa ni bilo članka o proizvodnih rezultatih za januar, bomo v tej številki prikazali podatke za januar in februar.

V januarju smo izdelali 1.152 ton izdelkov, kar predstavlja 4 odst. več od planirane proizvodnje in 9 odst. več kot v januarju lanskega leta. Odpremljena količina izdelkov zaostaja 11 odst. za proizvodnjo. Vrednost eksterne realizacije je za 15 odst. večja kot v lanskem januarju, v primerjavi s planom pa zaostaja 15 odst. Dosežena prodajna cena zaostaja za predvideno v planu za 4 odstotke. Realizacija izdelkov na tujem trgu je manjša od predvidene: količinski izvoz je bil dosežen 65 odst., vrednostni 66 odst. V januarju je bilo zaposlenih 1.400 delavcev, kar je za 52 delavcev več kot v istem

ločenih interesov ali še konkretnije, ki uporabljajo te interese (sebe pri tem vnaprej ne morem izključevati). Pomembno in značilno se mi zdi dejstvo, da zgoraj omenjeni prepripravi pravzaprav ne poteka med vodilnimi in strokovnimi strukturami na eni strani in množico ostalih delavcev, torej bazo, na drugi strani, pač pa na drugi strani stojijo dejansko »predstavnik«. Ti predstavniki se seveda označujejo za take, ker bi jim formalni naziv škodoval, pač pa spretno izkoriščajo tako imenovana mnenja, stališča, avtentične želje delavcev itd. Dejansko se na tak način z delavci manipulira, igra na njihova čustva in si jih pridobiva za lastne interese. Grozljivo je, če odkrije, da je v ozadju lahko le gola želja po oblasti, po osebni eksistenci, po materialnih koristih itd. Samega tipa predstavnika ni mogoče shematično prikazati, ker se lahko pojavi v katerikoli strukturi v tovarni, najbolj vplivni pa so lahko med vodilnimi delavci zlasti poslovodnimi organi temeljnih organizacij ter političnimi funkcionarji, manj pa drugje. Poslovodni organ temeljne organizacije lahko imenitno sugerira zborom ali samoupravnim organom določena stališča, v nadaljevanju pa jih uporablja kot njihova. Najbrž ne bi bilo prav, če bi se izognili stroškovnih služb, čeprav njihov problem ne spada popolnoma v kontekst tega odstavka. Njihovo ravnanje in vplivanje na odločanje je, v nasprotju z omenjenim, le premajhno, neučinkovito, posledica delovanja obrambnih mehanizmov.

Lahko bi napravili zaključek, da je popolnoma človeško streči lastnim interesom in se najbrž ne bi dosti motili. Predvsem se ne bi motili v tem, da to počenjajo ljudje, toda ne bi bilo napačno, če bi pri tem poznali neko mero. Brez občutka za mero, brez upoštevanja nekaterih važnih dejstev, ki ostajajo v tovarni, zagotovo ne bo mogoče reševati njena odprta vprašanja.

Miloš Janša

mesecu lanskega leta in 16 zaposlenih manj kot v planu.

Tozd Vijakarna je težinski plan proizvodnje presešla za 5 odstotkov, komadnega pa za 2 odstotka. Vrednost proizvodnje presega plansko obveznost za 12 odst. Plan prodaje je bil izpolnjen vrednostno le 92 odst. Odprema je bila za 16 odst. višja od prodajnega plana.

Tozd Veriga je v januarju s proizvodnjo 396 ton presešla plan za 3 odst., vrednostno pa za 5 odst. Pomemben del predstavljajo snežne verige za traktorje in verige z grabeži. Odprema je za 3 odst. pod planom zaradi sezonskih vplivov. Vrednostno je bil prodajni plan dosežen le 80 odst., vendar realizacija v prvi polovici leta ni primerljiva z 1/12 letnega plana.

Tozd Sidrne verige je za 7 odstotkov presešla planirani obseg proizvodnje, vrednostno pa za 14 odst. Pomemben delež predstavljajo sidrne verige. Za potrebe internega trga je plan količinsko presežen 3 odst., vrednostno pa 30 odst. Odprema je bila občutno pod planom, kar za 38 odst. Vrednostno je bila prodaja na eksternem trgu za 28 odst. pod planom, medtem ko je bil za interni trg plan količinsko in vrednostno presežen.

Tozd Kovačnica je v januarju presešla planske obveznosti za 1 odst., vrednostno pa je blagovna proizvodnja 22 odst. nad planom. Proizvodnja bi bila lahko večja, če bi iz internega trga dobili planirano količino polizdelkov. Odprema je bila nižja od proizvodnje za 22 odstotkov.

Tozd Orodjarna v januarju vrednostnega plana proizvodnje ni dosegla. Naročila za proizvodnjo orodja niso bila usklajena s kapacitetami, to pa je imelo za posledico le 89 odst. doseganje plana.

Tudi tozd Vzdrževanje izkazuje manjšo vrednost proizvodnje, in sicer 20 odst. pod planom.

Vrednost proizvodnje tozd TIO je dosežena v višini 90 % od planirane. Z ozirom na daljši cikel proizvodnje ni bila zadostno dosežena proizvodnja polizdelkov. Ob zaključku leta oz. v decembru je bila poraba polizdelkov občutno nad planom, zmožljivosti pa so nezadostne. Zato je bila tudi odprema pod planom.

Zahvale

Zahvaljujem se vsem sodelavcem tozda Verigarna (kaliber) za dragoceno darilo ter OO sindikata ob mojem odhodu v pokoj.

Francka Bokša

Zahvaljujem se sindikatu tozd TIO in sodelavcem montažne delavnice za darila, ki sem jih sprejela ob mojem prazniku.

Silva Lilek

Vsem sodelavkam in sodelavcem, kakor tudi skupini valjčnih avtomatov v tozdu Vijakarna se pristrčno zahvaljujem za darila in iskrene čestitke, ki so mi jih izrekli ob moji 50-letnici.

Francka Zupan

Količinski in vrednostni podatki so prikazani v naslednji tabeli:

Vrednostna proizvodnja za januar v 000 din

	Vija-karna	Veri-garna	Sidrne verige	Kovač-nica	Orod-jarna	Vzdrževanje	TIO	Veriga
Eksterna proizvodnja								
dosežena	24.268	33.661	21.230	21.689	673	111	7.678	109.310
planirana	21.707	32.107	18.575	17.818	125	152	8.487	98.971
indeks	112	105	114	122	538	73	90	110
Interna proizvodnja								
dosežena	93	1.496	29.201	7.070	5.624	6.592	5	50.081
planirana	6	848	22.491	7.505	6.323	8.263	—	45.436
indeks	1.550	176	130	94	89	80	—	110

Količinska proizvodnja za januar v tonah

	Vija-karna	Veri-garna	Sidrne verige	Kovač-nica	Veriga
Eksterna proizvodnja					
dosežena	273	396	332	151	1.152
planirana	261	386	310	150	1.107
indeks	105	103	107	101	104
Interna proizvodnja					
dosežena	—	0,6	755	46	801
planirana	—	2	729	51	782
indeks	—	30	104	90	102

V mesecu februarju so vsi tozdi presešli s planom določene obveznosti. Proizvedli smo 1.143 ton izdelkov, kar je 3 % nad planom. Tudi prodajni plan je bil presežen, in sicer vrednostno za 11 odst. Odprema je bila večja od proizvodnje, kar pomeni znižanje zalog gotovih izdelkov.

Tozd Vijakarna je tudi v februarju dosegla ugodne rezultate. Proizvodni plan je presešla komadno za 4 odst., težinsko pa za 5 odst. Vrednostna proizvodnja je 17 odst. nad planom. Odprema je bila večja od dosežene proizvodnje za 29 odstotkov in od planirane za 35 odstotkov.

Tozd Verigarna je presešla proizvodni plan količinsko za 3 odst. Pomemben delež imajo strojevarjene verige in zaščitne verige. Proizvodnja bi bila lahko večja, če ne bi bilo izpada pri termični obdelavi. Odprema je za 14 odst. nad planom.

Tozd Sidrne verige — proizvodni plan je presežen za 4 odstotke, za interne potrebe je proizvodnja 14 odst. nad planom. Vrednostno je proizvodni plan presežen za 17 odst., plan interne proizvodnje pa kar za 43 odst. Pomemben delež imajo elektrovarjene in sidrne verige. Pri izdelkih, kjer plan ni

dosežen, so najpogostejši razlog pomanjkanje oz. manjši izkoristek kapacitet. Odprema je za 39 odst. nad planom, s čimer

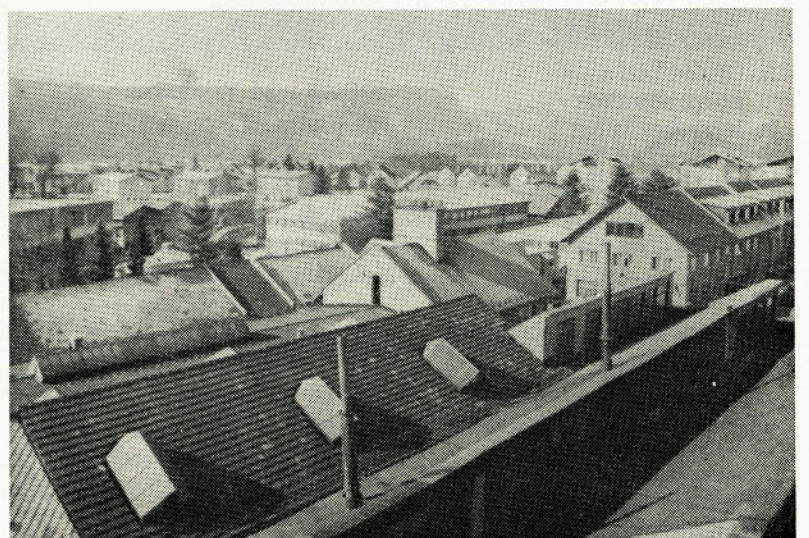
Vrednostna proizvodnja za februar v 000 din

	Vija-karna	Veri-garna	Sidrne verige	Kovač-nica	Orod-jarna	Vzdrževanje	TIO	Veriga
Eksterna proizvodnja								
dosežena	25.491	32.428	21.816	20.878	76	97	9.662	110.348
planirana	21.707	32.107	18.575	17.818	125	152	8.487	98.971
indeks	117	101	117	117	61	64	114	112
Interna proizvodnja								
dosežena	38	947	32.116	6.425	8.632	10.297	18	58.473
planirana	6	848	22.491	7.505	6.323	8.263	—	45.436
indeks	633	112	143	86	137	125	—	129

Količinska proizvodnja za februar v tonah

	Vija-karna	Veri-garna	Sidrne verige	Kovač-nica	Veriga
Eksterna proizvodnja					
dosežena	274	396	321	152	1.143
planirana	261	386	310	150	1.107
indeks	105	103	104	101	103
Interna proizvodnja					
dosežena	—	—	830	49	879
planirana	—	2	729	51	782
indeks	—	—	114	96	112

Marija Vidic

Novi organi sindikata v Verigi

V januarju in februarju so potekali občni zbori osnovnih organizacij sindikata. V mesecu marcu pa smo izvedli še volilno konferenco sindikata na nivoju delovne organizacije.

Zaradi boljše obveščenosti je pravilno, da sestave teh organov objavimo v našem glasilu.

OOZS tozd Kovačnica

Izvršni odbor šteje 11 članov
1. Hozjan Jože — predsednik
2. Šmid Janez —

- podpredsednik
3. Jurić Safet — tajnik
4. Nezirović Fatima — blagajnik
5. Hrustelj Franc
6. Hrovat Martin
7. Stražišar Vera — zapisnikar
8. Mujakić Ibrahim
9. Purgar Jernej
10. Habjanić Nežka
11. Pavlin Jože

Nadzorni odbor:

1. Beguš Franc — predsednik
2. Sovič Jože
3. Konc Matija

Komisija za varstvo pri delu in socialno politiko:

1. Hozjan Jože
2. Kozamernik Janez
3. Sovič Jože
4. Hočevar Joži
5. Čuden Maja

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Beguš Nada

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Flegar Milan

OOZS tozd Orodjarna

- Izvršni odbor šteje 9 članov
1. Lotrič Ivan — predsednik
2. Mulej Franc — podpredsednik
3. Vovk Janez — tajnik
4. Demšar Tomaž — blagajnik
5. Obradović Ivica
6. Kenda Janez
7. Muršec Jožica
8. Frelih Franc
9. Polajnar Darko

Nadzorni odbor:

1. Smolec Jože — predsednik
2. Avenik Milan
3. Pihler Ana

Komisija za varstvo pri delu in socialno politiko:

1. Frelih Franc
2. Kecelj Anton
3. Kavčič Anton

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Ličar Božo

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Mohorč Franc

OOZS tozd Sidrne verige

- Izvršni odbor šteje 11 članov
1. Simič Jovo — predsednik
2. Glušič Miha — podpredsednik
3. Korošec Anton I
4. Stepanović Drago
5. Silič Hilda — tajnik
6. Bešter Anton
7. Kušič Jože
8. Kristanc Anton
9. Gorenčič Ančka
10. Lavrič Niko — blagajnik
11. Ardič Ekrem

Nadzorni odbor:

1. Zakovšek Viktor — predsednik
2. Mohorič Zdravko
3. Kapidič Jusuf

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Lukan Polona

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Beravs Jaka

OOZS tozd Tovarna industrijske opreme

- Izvršni odbor šteje 7 članov
1. Koselj Gaber — predsednik
2. Bohinc Stane — podpredsednik
3. Faladore Ladka — tajnik
4. Varl Jože — blagajnik
5. Kunčič Jože
6. Justin Ciril
7. Gros Leopold

Nadzorni odbor:

1. Šimnic Zdravko — predsednik
2. Kučič Albin
3. Ukmar Marica

Komisija za varstvo pri delu in socialno politiko:

1. Justin Ciril
2. Zajc Jože
3. Koselj Gaber

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Justin Ciril

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Kunčič Jože

OOZS tozd Verigarna

- Izvršni odbor šteje 13 članov
1. Savič Dušan — predsednik
2. Kosi Janko — podpredsednik
3. Stržinar Cilka — tajnik
4. Bogataj Lilijana — blagajnik
5. Jakopič Marjeta
6. Kopše Silva
7. Ljubičić Jakov
8. Pintar Stanko
9. Pretnar Branko
10. Šinkovec Mihaela
11. Papler Nada
12. Samac Joša
13. Virag Pavla

Nadzorni odbor:

1. Tonejc Dora
2. Zorc Ignac
3. Ptiček Mojca

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:

Samac Joša
Poverjenik za šport in rekreacijo:
Pfajfar Alojz

OOZS tozd Vijakarna

- Izvršni odbor šteje 11 članov
1. Pretnar Franc — predsednik
2. Žižek Franc — podpredsednik
3. Habjan Janez — tajnik
4. Zavratnik Franc — blagajnik
5. Kociper Štefan
6. Burić Jusuf
7. Mihajlovič Dragica
8. Špehar Anica
9. Krbavac Barica
10. Baloh Julka
11. Dijak Ivanka

Nadzorni odbor:

1. Pintar Ivan — predsednik
2. Zupan Ivo
3. Stiperski Marjan

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Kociper Štefan

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Dijak Ivanka

OOZS tozd Vzdrževanje

- Izvršni odbor šteje 9 članov
1. Ferjan Ivan
2. Pertnač Martin
3. Prezelj Zvone
4. Udovč Ignac
5. Beguš Franci
6. Dežman Vinko
7. Škof Martin
8. Železnikar Srečo
9. Koračić Marjan

Nadzorni odbor:

1. Skumavc Frido — predsednik
2. Zor Anton
3. Vidic Milan

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Beguš Franci

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Skumavc Frido

OOZS DSSS

- Izvršni odbor šteje 15 članov
1. Pfajfar Jože — predsednik
2. Ivanovič Zvone — podpredsednik
3. Vogelnik Mimi — tajnik
4. Bregar Simona — blagajnik
5. Legat Marija
6. Juršinić Anica
7. Derlink Bronka
8. Pogačnik Matko
9. Kušar Franc
10. Potočnik Franc
11. Fajfar Jana
12. Lotrič Franc
13. Korošec Marjan
14. Bohinc Zdravko
15. Vovk Anica

Nadzorni odbor:

1. Urh Marija
2. Zadavec Božo
3. Harinski Marjana

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Vovk Anica

Poverjenik za šport in rekreacijo:
Derlink Bronka

Sestav konference

- OOZS SŽ Veriga
OOZS Kovačnica
1. Horvat Martin — predsednik konference
2. Šmid Janez
3. Hrustelj Franc

OOZS Orodjarna

1. Lotrič Ivan
2. Frelih Franc
3. Mulej Franc

OOZS Sidrne verige

1. Simič Jovo
2. Glušič Miha
3. Korošec Anton

OOZS TIO

1. Koselj Gaber — podpredsednik
2. Bohinc Stane
3. Varl Jože

- OOZS Verigarna
1. Sovič Dušan
2. Bogataj Lilijana
3. Sinkovec Mihela

OOZS Vijakarna

1. Pretnar Franc
2. Žižek Franc
3. Habjan Janez

OOZS Vzdrževanje

1. Ferjan Ivan
2. Pertnač Martin
3. Beguš Franci

OOZS DSSS

1. Pfajfar Jože
2. Ivanovič Zvone
3. Pogačnik Matko — blagajnik

Izvršni odbor konference OOZS sestavlja 11 članov

1. Horvat Martin — predsednik
2. Koselj Gaber — podpredsednik
3. Pogačnik Matko — blagajnik
4. Savič Dušan
5. Pretnar Franc
6. Simič Jovo
7. Lotrič Ivan
8. Ferjan Ivan
9. Šmid Janez
10. Pfajfar Jože
11. Ivanovič Zvone
Tajniške zadeve bo opravljal tajnik DPO.

Nadzorni odbor:

Sestavljajo vsi predsedniki nadzornih odborov po tozdih. Predsednik je Šimnic Zdravko.

Člana koordinacijskega odbora sindikata SOZD SŽ sta:

1. Horvat Martin
2. Pfajfar Jože

Komisija za kulturo in izobraževanje:

1. Beguš Franci — predsednik
2. Lukan Polona — tajnik
3. Beguš Nada
4. Samac Joša
5. Kociper Štefan
6. Justin Ciril
7. Ličar Božo
8. Vovk Anica

Komisija za šport in rekreacijo:

1. Bogataj Vinko — predsednik
2. Pogačnik Janika — tajnik
3. Flegar Milan
4. Pfajfar Alojz
5. Dijak Ivanka
6. Beravs Jaka
7. Kunčič Jože
8. Mohorč Franc
9. Derlink Bronka
10. Skumavc Frido

Vsem skupaj želimo veliko uspehov pri njihovem delu!

Tajništvo DPO

Operativno planiranje proizvodnje v TOZD TIO

V sklopu tehnične priprave proizvodnje, ki zajema razvoj konstrukcijo, tehnologijo je tudi poslovna funkcija operativna priprava dela in planiranje proizvodnje. OPD se glede na zaporedje in količino informacij najbolj povezuje s proizvodnjo. Naloga OPD je, da za pravo proizvodnje uskladi informacije posameznih služb od prodaje do proizvodnje, ki so potrebne za nemoten potek dela.

Obstoječo obliko organiziranosti OPD pogojujejo zahteve, ki izhajajo iz proizvodnega programa in tehnologije. Leta 1966 so se delavci TIO v povezavi s takratnim Zavodom za avtomatizacijo iz Ljubljane odločili za prestrukturiranje proizvodnje na program elementov pnevmatike in hidravlike. Tak program pa vsebuje širok asortiment cilindrov, razvodnikov, ventilov, armatur in oprem s temi elementi, zahteva pa več vložene dela, boljšo kadrovsko strukturo, manj materiala in energije ter je ekološko primerna za naše okolje.

Oblikovanje načina operativnega planiranja je torej pogojevala interminantna serijska proizvodnja s ponavljanjem veliko različnih polizdelkov. Povprečno 15 do 20 operacij na okoli 3.500 DN letno, ter velik delež montažnega dela v proizvodnem procesu. Pri montaži se uporablja veliko število ostalih delov od tesnil, magnetov in vijakov itd.

Kvalitetni premik v organiziranosti OPD je bil narejen v letu 1973/74 z izdelavo elaborata organizacije in postopkov dela v OPD, ki ga je izdelal Zavod za produktivnost dela iz Ljubljane in je vseboval vse elemente od načina in vsebine

nalog do oblike dokumentov itd. Osnovne spremembe so bile:

1. prešli smo na sistem drsnega planiranja,
2. planiranje kooperacije,
3. oblikovanje terminiranja proizvodnje,
4. nabava stroja »Ormig« in s tem hitrejša in matrično razmnoževanje proizvodne dokumentacije.

Glavne naloge OPD so:

1. izdelava letnih in mesečnih operativnih planov na osnovi predloga plana prodaje ter konstrukcijske in tehnološke dokumentacije,
2. planiranje in naročanje materialov,
3. izračun in primerjanje potrebnih in razpoložljivih kapacitet,
4. planiranje in izdelava polizdelkov, določanje optimalnih serij z ozirom na letni plan, kapacitete, tehnologijo, vrednost zalog itd.,
5. planiranje gotovih izdelkov iz potrebnih polizdelkov in surovin z uporabo »Baukosten« sistema,
6. izdelava proizvodne dokumentacije,
7. terminiranje proizvodnje po posameznih grupah izdelkov na osnovi grobega in finega terminskega plana,
8. nadzor proizvodnje, določanje 5 K (1. kaj, 2. koliko, 3. kdaj, 4. od kod, 5. kam) torej razdeljevanje dela v skladu s potrebami plana in ne po željah posameznika,
9. izračun faktorjev pretoka proizvodnje,
10. poslovanje s skladiščem polizdelkov,
11. kooperacija — za operacije, kjer nimamo tehnološke opremljenosti,

12. vrednostna in strukturalna analiza izvrševanje operativnih planov ter ukrepanje,

13. planiranje delov za našo servisno dejavnost in uslug.

Bolj podrobno o terminiranju, zakaj nam služi faktor pretokov, kakšne so še možnosti izpopolnjevanja načinov planiranja in terminiranja pa drugič.

Problematika:

Ostaja še mnogo odprtih nalog. S stališča potreb prodaje se izogibamo, da bi bil plan posledica naših instaliranih kapacitet, ker imamo v glavnem univerzalna proizvodna sredstva. To je s stališča elastičnosti sprememb strukture plana dobro, glede na produktivnost pa slabo. Možnost za večjo produktivnost ni toliko v zoženju asortimenta izdelkov, temveč v povečanju obsega proizvodnje in z uporabo naslednjih dejavnosti: standardizacija in tipizacija izdelkov, osnovne dimenzije ter dolžinski deli v standardnih vrstah R 5, R 10. Pri razvoznih dopolnjevanje obstoječega »Baukasten« sistema, oz. sistema zloženk, različne izdelke iste grupe oz. tehnološke karakteristike ter nivoja vgradnje. Analiza nam pokaže, da ob isti širini programa in samo delnem povečanju proizvodnje raste količina polizdelkov progresivno.

Večje potrebne količine nam pogojujejo in omogočajo drugačno tehnologijo (stružni avtomati, tlačno bitje itd.), kjer je proizvodnost do 10-krat večja od univerzalnih strojev, do enoimenskih strojev. Ta prehod na večje količine smo imeli že v letu 1981, posebno pri ventilih za izvoz. Struktura tehnologije tej rasti ni sledila. Posledica so bili preveliki stroški na enoto proizvoda.

Sistem planiranja proizvodnje je samo del celotne organiziranosti. Paralelno s kvalitativnim dvigom nivoja vseh služb je še mnogo možnosti za kvalitetnejšo planiranje. Seveda ostaja odprto vprašanje, kako kvalitetno in v kakšnem času bomo v DO planirali prestrukturiranje programov, razvoj, znanje, kadre, sredstva za investicije, informatike. Predvsem prehod iz teorije v prakso, torej da bomo prešli od poplave besed k dejanjem. Organiziranost, neka stopnja tehnologije, tehnična dokumentacija ali izdelek je umeten sistem, ki teži k razpadanju, torej ga je treba stalno spremljati in dopolnjevati. Po mojem mnenju pa bi lahko govorili celo o od-tujenosti od dela, pri tem je najmanj udeleženo čisto proizvodno delo, ker smo vedno imeli merila za delo. Tega bi se morali posebej zavedati ob dejstvu, da je naša družbena produktivnost petkrat manjša od razvitih držav. Pravilno je bila že podana ugotovitev, da je potrebno v primeru slabega poslovnega uspeha posameznih tozdov poleg sanacijskega programa za tak tozd, prav tako oblikovati sanacijski program za delo skupnih služb. Ni treba posebej poudarjati, da imajo delovne organizacije, ki se poslužujejo znanstvenih dosežkov upravljanja in vodenja proizvodnje, večjo produktivnost od drugih.

Franc Hribernik

Pregled inovacijske dejavnosti v letu 1981

V letu 1981 je služba za inovacije prejela in obdelala predloge po tozdih, kakor sledi:

Tozd	prejeti	osvojeni	zavrjnjeni	v obdelavi
TIO	14	2	5	7
Kovačnica	7	2	—	5
Verigarna	—	—	—	—
Vijakarna	7	2	—	5
Sidrne verige	4	3	—	1
Vzdrževanje	6	5	—	1
Orodjarna	12	—	—	12
DS skupnih služb	3	—	1	2
SKUPAJ:	53	14	6	33

Razlog večjega števila predlogov v obdelavi je:

— pri tozdu TIO so bili še konec februarja 1982 predlogi v obdelavi v tehnološkem oddelku tozda TIO;

— pri tozdu Orodjarna je bilo v februarju 1982 že obdelanih 7 predlogov.

Ni razlogov za bojazen, da bi nastal zastoj pri obdelavi predlogov,

V letu 1981 so komisije za delovna razmerja po tozdih odobrile izplačilo naslednjih denarnih posebnih nadomestil:

1. Tozd TIO		din
1.1. predlog št. 14/79	Kučič Albin	500,00
1.2. predlog št. 7/80	Bohinc Stane	500,00
1.3. predlog št. 14/81	inž. Mertelj Marjan	1.000,00
1.4. predlog št. 16/81	inž. Mertelj Marjan	15.000,00
	skupaj	17.000,00
2. Tozd Kovačnica		din
2.1. predlog št. 9/76	Kralj Janko	—
2.2. predlog št. 17/78	inž. Hanžič Franc	5.593,80
2.2. predlog št. 9/78	Tramte-Pogorevc	23.565,90
2.4. predlog št. 26/80	Ališič Ekrem	2.000,00
2.5. predlog št. 27/80	Ališič Ekrem	3.000,00
2.6. predlog št. 25/81	Lindič-Hrovat	5.000,00
2.7. predlog št. 26/81	Hrovat-Lindič	7.500,00
	skupaj	46.659,70
3. Tozd Verigarna		din
3.1. predlog št. 19/80	Rems-Avsenik	2.000,00
3.2. predlog št. 23/80	Hočevnar-Pfajfar	2.000,00
3.3. predlog št. 28/80	Merdanović Hasan	1.000,00
3.4. predlog št. 22/80	Košir-Jutriša	1.000,00
	skupaj	6.000,00
4. Tozd Vijakarna		din
4.1. predlog št. 24/80	Larisi-Kranjc	20.000,00
4.2. predlog št. 6/81	Larisi-Moličnik-Ambrožič	21.000,00
4.2. predlog št. 7/81	Larisi-Moličnik	6.000,00
4.3. predlog št. 8/81	Larisi-Zor	6.000,00
4.4. predlog št. 22/75	Konda-Gregorčič-Zupan	50.000,00
4.5. predlog št. 27/81	Podgornik Niko	20.000,00
4.6. predlog št. 3/81	Kos-Stiperski M.-Planinšek	26.252,85
	skupaj	149.252,85
5. Tozd Sidrne verige		din
5.1. predlog št. 2/81	Panker-Pogorevc-Podobnik	6.000,00
5.2. predlog št. 4/81	Pogorevc-Vrečko-Panker	9.000,00
5.3. predlog št. 5/81	Ločniškar-Rozman	10.000,00
5.4. predlog št. 17/81	Panker-Pogorevc	8.000,00
5.5. predlog št. 18/81	Rozman-Murn	8.000,00
	skupaj	41.000,00
6. Tozd Vzdrževanje		din
		—
7. Tozd Orodjarna		din
7.1. predlog št. 25/80	Praprotnik Janez	3.000,00
8. DS skupnih služb		din
		—

Torej je bilo izplačnih 28 posebnih nadomestil, kar pomeni eno manj kakor leta 1980. Izplačano je bilo skupno din 262.912,55, kar predstavlja 60,03 odstotno povečanje v primerjavi z letom 1980.

Glede na večje število predlogov iz leta 1981, ki so še v obdelavi (33), je pričakovati v letu 1982 občutno povečano število nagrajenih predlogov.

Albin Lampe

Kovaška ogrevalna peč IV. linija

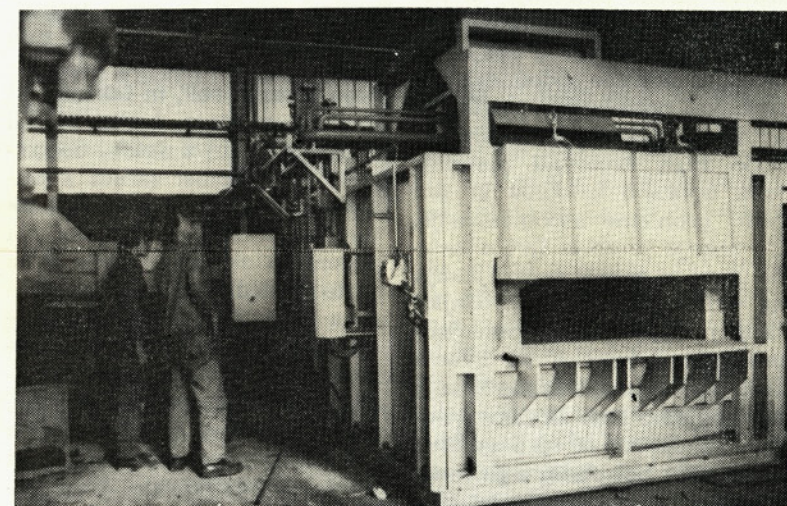
12. 3. 1982 dopoldne so sodelavci Vzdrževanja v novi Kovačnici prižgali ogrevalno kovaško peč IV. linije. To je dogodek, ki so ga gotovo najtežje pričakovali delavci Kovačnice kakor tudi ostali, ki so pripomogli, da je do današnjega dne sploh prišlo.

Peč je bila v celoti izdelana v Verigi. Izdelali so jo naši delavci v Vzdrževanju. Uporabljeni so bili večinoma domači materiali, le regulacija zraka in plina sta iz uvoženih materialov.

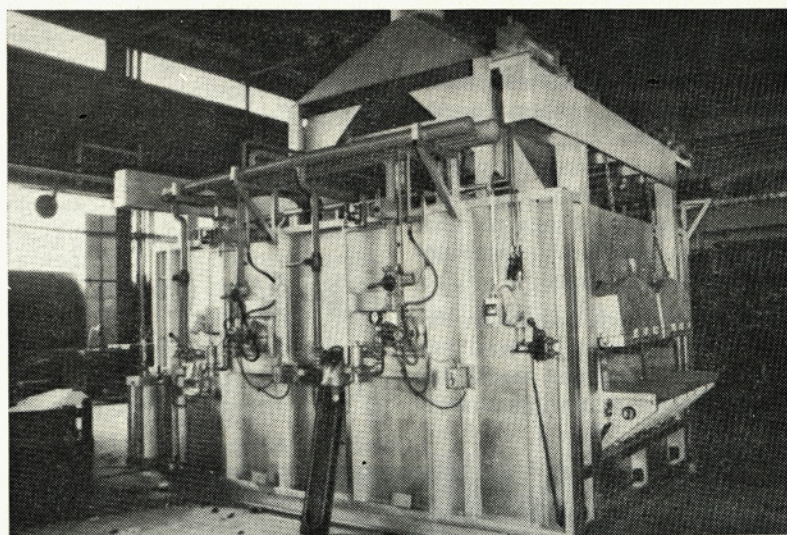
Naj navedem nekaj tehničnih podatkov o peči:

- namen peči — segrevanje surovcev na temperaturo kovanja;
- vrsta goriva — zemeljski plin z okoli 33495 + 35169,5 KJ/Nm³;
- število gorilcev: 3;
- maks. poraba zemeljskega plina na enem gorilcu: 30 Nm³/uro;
- maks. temperatura peči: 1448 K;
- regulacija temperature: avtomatska;
- zalaganje peči: manipulator, ročno;
- koristna površina dna peči: (1376 × 2500) mm²;
- odpiranje vrat — pnevmatsko;
- zunanje izmere peči: 3680 × 2600 × 2000.

Ogrodje peči je varjenje izvedbe. Notranjost peči je obzidana s šamotno opeko in izolirana z nabojno maso ustrezne debeline, tako da so izgube toplote skozi stene čim manjše. Peč ima vgrajena 3 gorilce GB 4. Za doseg manjšega odvajanja toplote z dimnimi plini je dimnik nameščen spredaj in zadaj pred vrati peči. Spredaj imamo enojna vrata dimenzije 1700 × 500 mm. Zadnja vrata so dvojna enakih dimenzij kot vrata pri TAM pečem (750 × 250 mm). Odpiranje vrat je s pomočjo TIO pnevmatike. Regulacija temperature v peči se opravlja avtomatsko na osnovi avto-

Prednja vrata

Zadnja vrata

matskega regulatorja in ustreznega termoelementa, ki vpliva na izvršilne elemente v dovodu zemeljskega plina in zraka.

Vžig mešanice zemeljskega plina in zraka se vrši s pomočjo pilotnega gorilca, ki je nameščen v bližini glavnega gorilca.

Na koncu ugotavljam, da je trud vseh delavcev, ki smo sodelovali pri izdelavi načrtov, pri nadzoru in sami izdelavi peči v tozdu Vzdrževanje poplačan in primerno nagrajen. Peč je prižgana, dela in bo vključena v redno proizvodnjo. Kljub uspehu, ki je že viden, je možnost, da se še vedno lahko pojavijo nepredvidene pomanjkljivosti in težave, ki bodo lahko ob razumevanju, strpnosti in sodelovanju kaj hitro odpravljene. Glede na to prosim za razumevanje vseh, ki bodo s pečjo upravljali.

Silva Pisek

Kaj pomenijo izdelki tozd TIO na jugoslovanskem tržišču

Serijski člankov v glasilu naše DO o tozdu TIO bom skušal zaokrožiti s pomenom izdelkov tozda TIO na jugoslovanskem tržišču. S tem naj bi prispeval k razčiščenju raznih dvomov okrog programa, ki smo ga proglasili za »prioritetnega«.

Program tozda TIO sestavljajo izdelki industrijske pnevmatike, nekaj jih je s področja hidravlike, ostali niso toliko pomembni. Uporabljajo se za avtomatizacijo delovnih strojev, naprav in procesov ter so pripomoček pri osvajanju novih tehnologij. Srednjeročni in dolgoročni program celotne domače industrije je usmerjen k razvoju novih tehnologij zaradi pocenitve proizvodnje in konkurenčnosti na svetovnem tržišču. Torej izdelki tozda TIO imajo tržišče in so splošno pomembni.

Vendar uporaba izdelkov za avtomatizacijo potrebuje tudi novo vrsto znanja. Enako kot izdelki široke potrošnje, ki potrebujejo znanje oblikovalcev in propagandistov, ki znajo zadovoljiti potrebe sodobnega potrošnika, potrebujejo izdelki za avtomatizacijo strokovnjake, ki bodo znali svetovati porabnikom uporabo izdelkov in jim rešiti probleme avtomatizacije. To znanje je ozko specializirano in se ga zaradi pomanjkanja na tržišču da tudi prodajati skupaj z izdelki kot razvojno-projektivne rešitve. Ni dvoma tudi, da to specializirano znanje potrebujemo tudi za razvoj novih izdelkov, za prilagoditev obstoječim potrebam trga in za zasledovanje vseh novitet doma in v svetu.

Toliko o perspektivnosti in pomembnosti, vendar se od tega ne živi. Pomembni bomo na jugoslovanskem tržišču šele tedaj, ko bomo lahko rešili čimveč problemov avtomatizacije in za to uporabili, ali konkretno izdelali in prodali čimveč izdelkov. Iz tega sledi, da za povečanje našega obsega na tržišču poleg izdelkov potrebujemo tudi močno razvojno službo.

Ker je članek namenjen širšemu krogu bralcev v naši SO, bom skušal program tozda TIO na področju industrijske pnevmatike in hidravlike primerjati z električnimi pogoni, ki so že uveljavljeni in poznani. Enako kot elektromotor, ki za obratovanje rabi celo vrsto stikal in pomožnih elementov, tudi pnevmatski cilindri potrebuje posebne ventile — razvodnike in prav tako celo vrsto pomožnih elementov. Razvoj na področju električnih izdelkov je bil izvršen veliko let pred pnevmatskimi, vendar so dobili na pomenu šele z uveljavljanjem standardov in masovno proizvodnjo. Ta pot čaka tudi pnevmatske izdelke.

Proizvodni program tozda TIO je zadosti širok in predstavlja solidno osnovo za uveljavljanje na tržišču. Vendar so izdelki, ki so bili razviti na podlagi svetovnih izkušenj izpred ca. 25 let, že delno funkcionalno zastareli, predvsem razvodniki. Razvoj je obstal in posledica je tržišče, ki ga sestavlja nekaj več kot tisoč kupcev, torej tržišče, ki rešuje z našimi izdelki le svoje trenutne probleme. Veliko je tudi takšnih kupcev, ki od nas odidejo praznih rok, in takšnih, ki nam ne zaupajo, bodisi zaradi slabih izkušenj z našimi dobavnimi roki, bodisi zaradi kvalitete, ki šepa kot posledica razvojnih nedoslednosti in iskanja pocenitve za vsako ceno. Vse je to posledica stihijskega razvoja tozda TIO, ki je nenavadno pojmovanje razvoja. Program tozda TIO je nastal iz potrebe po zmanjšanju uvoza, razvoj izdelkov ni bil usklajen s proizvodnimi možnostmi, ki jih je primanjkovalo. Nasprotno temu je naša domača konkurenca v svojem razvoju ubrala druga pota, pota industrijskega razvoja. Prvo so razvili izdelke, ki se jih da proizvajati v večjih količinah, ali izdelke za »prvo vgradnjo«, ki jih kupci kupujejo za trg: vozila, stroji, naprave. Šele z viškom proizvodnih kapacitet so šli v zadovoljevanje potreb trga po lastni avtomatizaciji (izdelki za »drugo vgradnjo«) ali zamenjavo obrabljenih (rezervni deli — »tretja vgradnja«).

Velika večina dvomov in neizpolnjenih pričakovanj izvira iz te realnosti in nenavadnosti

razvoja programa tozda TIO. Torej poleg razvoja novih izdelkov, standardizacije in razvojno-projektivnih rešitev za zadovoljevanje segmenta tržišča, ki ga danes imamo, bomo morali večjo skrb posvetiti prilagoditvi naših izdelkov, ki jih znamo proizvajati, za omenjeno prvo vgradnjo. Razni proizvajalci strojev, vozil in naprav ne bodo čez noč zamenjali svoje konstrukcije, temveč bomo morali sami prilagoditi naše izdelke njihovi konstrukciji. Šele z obvladovanjem tega tržišča lahko povečamo serije izdelkov in proizvodni program tozda TIO lahko proizvajamo na bolj industrijski način. V ilustracijo bom navedel primer enega izdelka, ki vam je splošno znan. To je pnevmatski cilindri za vrata avtobusa. Tozd TIO v programu ima pnevmatski cilindri, ki ga je potrebno prilagoditi konstrukciji vrat in vanj vgraditi element za blokiranje, ki onemogoča odpiranje vrat med vožnjo. Tem bolj enostavnim spremembam cilindra je potrebno dodati razvoj novega razvodnika, ki bo prilagojen enostavni manipulaciji s strani voznika avtobusa. In veste koliko takšnih cilindrov potrebuje naše tržišče? Naj zadostuje številka: veliko več kot vseh ostalih cilindrov, ki jih tozd TIO sedaj letno izdelava! Vendar ta izziv ni tako enostaven. Nikoli ni tako enostaven. Nikoli ni rečeno, da bo tržišče sprejelo našo rešitev, bodisi zaradi cene, reference ali da nam bo uspelo razviti vse, kar se pojavlja na tržišču.

S tem bom tudi končal svoj prispevek o pomenu izdelkov tozda TIO na jugoslovanskem tržišču. Dodal bi le še to, da v dobo superavtomatizacije in robotov ne bomo stopili, dokler ne bomo tehnično, proizvodno in tržno obvladali sedanji nivo potreb po avtomatizaciji, kar je tudi naša tržna usmeritev do konca sedanjega srednjeročnega obdobja. Družba, in to smo tudi mi, nam je dala možnost, da povečamo proizvodnjo in s tem rešimo probleme tržišča, kakšna usmeritev je za to potrebna, pa presodite sami.

Vojin Perović

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta Stanislava STROJA iz Grabč, se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD Vijakarna za podarjeni venec, izrečena sožalja in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Ivanka Jerala z družino

Šport

TEKAČI ZMAGALI

Prva disciplina na letošnjih občinskih sindikalnih športnih igrah je bila tudi tokrat smučarski tek. V lepem in toplim vremenu se je v nedeljo, 24. januarja zbralo na Lipcah 209 tekmovalcev in 48 tekmovalk, ali skupaj 257 članov sindikata iz 63 OOSZS. Tekmovanje je na dobro pripravljene progi izvedel TVD Partizan Gorje.

S precej številno ekipo štiridesetih tekačev in tekačič je na tekmovalcu sodelovala tudi Veriga. Tekači in tekačice so bili razdeljeni v štiri starostne kategorije. V domala vseh starostnih kategorijah smo imeli po nekaj tekmovalcev, ki so se borili za sam vrh uvrstitev. Tako smo v posamični konkurenci dosegli nekaj vidnih uvrstitev ter tudi ekipno skupaj s precejšnjo prednostjo osvojili prvo mesto. To so obenem že prve točke v tekmovalcu za najboljši športni kolektiv v občini. V skupini delovnih organizacij z nad 400 zaposlenimi smo tako že s prvo disciplino povedli pred LIP in Elanom in to s kar precejšnjo prednostjo 37 točk.

Ekipno ženske:

1. LIP Bled 38 točk
2. UO SO Radovljica 29
3. Vezenine Bled 25
6. Veriga 11 itd.

Ekipno moški:

1. Veriga 120 točk
2. Elan 70
3. LIP Bled 56

Ekipno skupaj:

1. Veriga 131 točk
2. LIP Bled 94
3. Elan 93

ZMAGA ELANA, VERIGA TRETJA

Že vrsto let nazaj je Kobla prizorišče občinskega sindikalnega prvenstva v veleslalomu. S svojimi zgledno urejenimi prostranimi smučišči in vzornim redom ob vlečnici in sedežnicah resnično nudi ugodne pogoje tudi za športno rekreativna tekmovalca.

Na letošnjem občinskem sindikalnem prvenstvu je nastopilo 76 tekmovalk in 372 tekmovalcev, to je 448 članov iz 89 OOSZS ali KOOZS. Tekmovalci so tudi tokrat nastopili v petih, tekmovalke pa v štirih starostnih kategorijah. Tekmovalci so na treh progah, ki so bile odlično pripravljene in ki so tudi razmeroma dobro zdržale številne tekmovalce in tekmovalke. Tudi vreme je bilo smučarjem naklonjeno, saj si lepšega skoraj ni moč zamisliti.

Letošnje tekmovalstvo je minilo v znamenju Elana. S številno in tudi kvalitetno ekipo je premočno osvojil prvo mesto, tako v moški, kot v ženski konkurenci. V svojih vrstah so imeli tudi nekaj bivših tekmovalcev in celo reprezentantov.

Za Verigo je tokrat nastopilo 62 tekmovalcev in tekmovalk. Prijavilo se jih je sicer 86, vendar se jih zopet precej ni udeležilo tekmovalstva. Za kar precejšen izpad tokrat tudi vreme ne more biti izgovor.

Med ženskami smo imeli najboljšo predstavnico v kategoriji do 27 let. Mlada Olga Hodnik, ki je letos nastopila prvič, je zasedla odlično peto mesto. V svojih starostnih kategorijah pa sta bili Ida Gros in Silva Pisek osmi.

V moški konkurenci do 27 let, kjer je zmagal Tine Mulej iz Elana je bil od naših najboljši Martin Mencinger, ki je tudi osvojil peto mesto z manj kot tremi sekundami zaostanka za zmagovalcem. Dober je bil tudi Samo Kavčič, ki je bil med 117 tekmovalci 13.

V kategoriji 28 do 35 let je bil bivši reprezentant Miran Gašperšič, ki je nastopil za Elan, nepremagljiv. Od naših sta bila najboljša Borut Torkar in Jože Ambrožič, z 9. oziroma 10. mestom. Tudi v tej kategoriji je bila konkurenca kar številna, saj je nastopilo kar 93 smučarjev. Tudi med moškimi od 36 do 45 let je zmagal bivši državni reprezentant Fric Dečič. V tej kategoriji je bil od naših najboljši Mičo Ješe s 6. mestom, 8. pa je bil Janez Globevnik. Zadovoljila sta tudi Knaflič in Gros, ki sta zasedla 12. oziroma 13. mesto med 63 tekmovalci.

V starostni kategoriji od 46 do 55 let je bil naš najboljši smučar Janez Legat, ki je zasedel 19. mesto, medtem ko v kategoriji nad 56 let nismo imeli predstavnikov.

V točkovanju za najboljši športni kolektiv v občini je Elan tako osvojil kar lepo število točk. Naši smučarji so letos nekoliko razočarali. Manjkale so nam predvsem uvrstitve do 10. mesta, ki prinašajo točke. Ekipno skupaj smo zasedli tretje mesto in osvojili precej manj točk kot prejšnja leta. Vendar, to je bila letos šele druga športna panoga in do konca leta jih je ostalo še sedem. Tako bo tudi letos, tako kaže, v tekmovalcu za najboljši športni kolektiv v občini, borba med Elanom in Verigo ostala do konca izenačena.

Ekipni rezultati:

Ženske:

1. LIP Bled 26 točk
2. Obrtno združenje 20,
- 3.—4. Planum Radovljica in Špecerija Bled 18,
5. Veriga 16 itd.

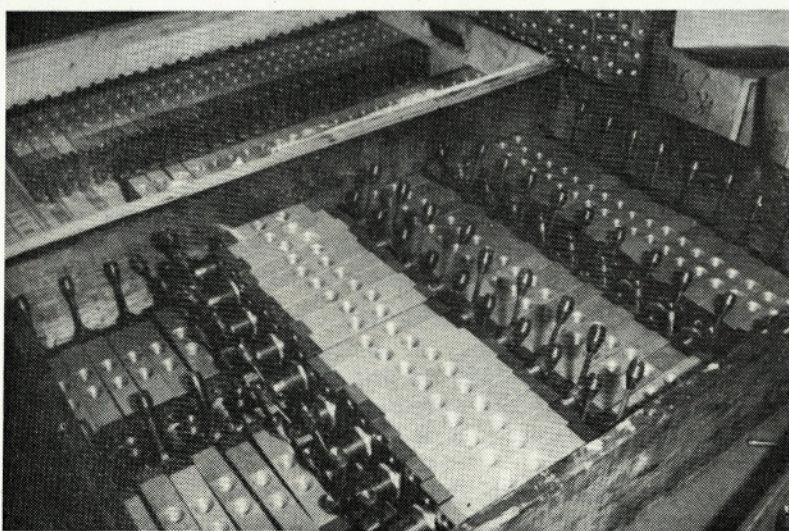
Moški:

1. Elan 114 točk,
2. Veriga 62,
3. LIP Bled 61,
4. Obrtno združenje 41,
5. UKO Kropa 38,
6. GG Bled 21,
7. Iskra Otoče 20,
8. Iskra Lipnica 19
9. Plamen Kropa 16, itd.

Ekipno skupaj:

1. Elan Begunje 128 točk,
2. LIP Bled 83,
3. Veriga 27,
4. Obrtno združenje 61,
5. UKO Kropa 38,
6. Iskra Otoče 35,
7. Špecerija Bled 32,
- 8.—9. Iskra Lipnica in GG Bled 30,
10. Vezenine Bled 29, itd.

F. Vovk

Serijski razvodnikov

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci

TOZD Verigarna:

Rotar Srečko, Prešeren Peter, Đogić Muhamed, Valant Darko, Ajkić Hasan

TOZD Vijakarna:

Opalički Darko, Rotar Drago, Drole Slavko

TOZD Sidrne verige: Jonke Boris

Komercialni sektor: Pušnik Dušan

Prišli iz JLA:

TOZD Vzdrževanje: Bohinc Leon

Prenehali z delom:

TOZD Sidrne verige: Žaren Franc

TOZD Verigarna:

Kaisersberger Dragica, Bokša Francka

TOZD Kovačnica: Vidic Marko

TOZD Orodjarna: Kosi Stanko

Komercialni sektor: Gros Majda

Finančni sektor: Resman Slavica

Poročili so se:

Abram Nada iz finančnega sektorja in Ivanovič Zvonimir iz tehničnega sektorja.

Rodili so se:

Pristov Matjažu iz tozda Vzdrževanje — sin Primož

Pogačar Francu iz tozda Kovačnica — sin Kristijan

Šabić Feridu iz tozda Kovačnica — hči Zerima

Justin Sandiju iz tozda Verigarna — sin Sašo

Kadrovska služba

NESREČE V FEBRUARJU

V mesecu februarju smo zabeležili pet nesreč pri delu.

Zupan Stanko	TOZD Sidrne verige
Babič Martin	TOZD verigarna
Zupan Srečo	TOZD vijakarna
Kejžar Anton ml.	TOZD vijakarna
Gašperšič Iztok	TOZD vzdrževanje

Bolničarki sta v minulem mesecu nudili prvo pomoč 517-krat in sicer:

Urezi in ubodi	29-krat
Opekline	8-krat
Udarine, stiskanine	14-krat
Odrgrnine	10-krat
Glavobol, zobobol	113-krat
Tujek v očesu	13-krat
Želodčne bolečine	12-krat
Previjanje poškodb	85-krat
Ostale intervencije	141-krat
Merjenje krvnega pritiska	92-krat

V februarju smo zabeležili en začetni požar v TOZD sidrne verige.

Iz SVD

Nove obrestne mere

Že dalj časa smo pričakovali višje obrestne mere, kar je posledica visoke stopnje inflacije. S tem ukrepom želimo doseči stabilnejše gospodarske tokove, smotrno uporabo denarnih sredstev in pa urenitev nalog, postavljenih z družbenim planom, istočasno naj bi dosegli tudi učinkovito poslovanje. Pri tem naj bi imeli seveda krediti za izvoz že vedno prioriteto.

Konec januarja 1982 je Narodna banka določila za kredite iz primarne emisije nove obrestne mere, ki so večje od dosedanjih tudi do 100 odst. Na osnovi tega sklepa so posamezne banke sprejele sklepe v marcu, s katerimi so prilagodile obrestne mere ukrepom Narodne banke. Tako je zdaj veljavna splošna obrestna mera 16 odst., po posameznih vrstah plasmajev pa se obrestni razlikujejo. Z nizkimi obrestnimi merami smo do zdaj nagrajevali kreditnejalce na račun varčevalcev.

Za Verigo pomenijo višje obrestni znatno povečanje stroškov poslovanja, če jih gledamo s stroškovnega vidika. V preteklem letu smo plačali iz dohodka za obresti 59,375.504 din, kar pomeni 5,5 % od eksterne realizacije. Ker bodo letos obrestne mere višje, bo ta procent še večji. Da bi ga lahko pokrili, je edini izhod v večji realizaciji. Ukrep višjih obrestnih mer bo koristil tistim organizacijam združenega dela, ki svoje poslovanje financirajo v večji meri z lastnimi sredstvi. Mi pa žal nismo med njimi.

M. Kozamernik

Žarnu v slovo!

Tisti februarski ponedeljek je bil za vse nas normalni delovni dan kot že mnogi poprej. Tudi on je bil med nami, na delovnem mestu, dobro razpoložen, le večkrat je potožil, da ga boli srce. Vsi smo vedeli, da je bolj krhkega zdravja, da ga mati narava ni obdarila z zdravjem. Kdo bi si mislil, da smo se tistega ponedeljka razšli za vedno, čeprav ne on ne mi niti v snu nismo pričakovali, da je tisto nasvidenje, ki ga je izrekel pri vratarju, tudi resnično slovo od njega.

Ko smo naslednjega dne zvedeli, da se ne bo nikoli več vrnil med nas, temu sprva sploh nismo mogli verjeti. Nemo smo strmeli na njegovo delovno mesto in s težkim srcem dojemali usodo resnice.

Rodil se je 1. 12. 1933. Polnih 16 let pa je delal na pregledu, delil z nami dobro in zlo. Rad je pomagal sodelavcem in izpolnjeval vestno in natančno naloge, ki so mu bile zaupane. S svojo dolgoletno vestnostjo pri delu je veliko prispeval k napredku in izgradnji podjetja in družbe. Nikoli ni zahteval nekaj zase.

Skromen, preskromen je bil, da bi njegovo vestno delo prišlo bolj do izraza. Znal je stisniti zobe v dneh bridkih razočaranj, tako tudi svoje sreče ni kazal na zunaj.

Ohranili ga bomo v lepem spominu in hvaležni smo mu za vse, kar je storil in prispeval s svojim prizadevnim delom nam in naši organizaciji.

Sodelavci tozd Sidrne verige

Zdravstvo in socialno varstvo 1978—1982

Nekaterim ni dano, da bi svoj prosti čas uporabili zgolj za osebno zadovoljstvo. Delno ga porabimo tudi za potrebe splošnega družbenega pomena.

Štiri leta smo se soočali z raznimi problemi, ki so, žal, po oceni nekaterih navsezadnje izpadli kot naši osebni..., ker smo bili pač delegati. Kakorkoli že, mandat je potekel.

Konferenca delegacij za zdravstvo in socialno varstvo je v mandatnem obdobju 1978 do 1982 obravnavala 93 gradiv za naslednje število rednih sej občinskih skupščin:

- 18 sej socialno skrbstvo,
- 14 sej stanovanjska skupnost,
- 17 sej pokojninsko invalidsko zavarovanje,
- 17 sej otroško varstvo,
- 27 sej zdravstveno varstvo.

Konferenca se je redno sestajala. Naši delegati so 93-krat sedli v klopi občinskih skupščin in uspešno zastopali interese delavcev delovne organizacije, v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami in KA pa, lahko rečem, zelo uspešno. Vodje delegacij v tozdih sicer niso sklicevali sej, s tem pa ni rečeno, da aktualnih vprašanj niso obravnavali po skupinah. Na konferenci so se izoblikova-

la številna delegatska vprašanja in stališča za skupščine, ki kljub zdravim predlogom večkrat niso bila osvojena, predvsem zaradi neinformiranosti drugih prisotnih delegatov. Prepričana sem, da bo v prihodnje pri dogovarjanju in sporazumevanju vpliv uporabnikov nad strokovnimi službami in izvajalci večji.

Restrikcije, ki bodo prisotne v naslednjem srednjeročnem obdobju na področju zdravstva in socialnega varstva, ne bodo majhne. Zgolj fizična prisotnost delegata na skupščini ne bo zadostovala. Tudi združeno delo kot celota bi moralo o tem delu dohodka razpravljati širše, ali vsaj toliko kot o izdatkih tozdov za svobodno menjavo dela med tozdi in DSSS ter s temi stališči in izhodišči nastopati pred skupščinami SIS.

Kaj zapuščamo bodočim delegatom?

V investicijski politiki je prisotna zaostritev na vseh ravneh.

Najbolj skromni smo pri otroškem varstvu. Predvidene nimamo nobene novogradnje. Tudi cenzus za pridobitev »otroških doklad« je tak, da je število upravičencev izredno padlo.

Bolj pogumni smo pri socialnem skrbstvu, kjer bomo iz sredstev pokojninsko-invalidskega zavarovanja, tj. sklada za gradnjo stanovanj in domov, zgradili prepotreben prizidek z zakloniščem k obstoječemu domu dr. Janka Benedika v Radovljici. Zagotovljenih bo dodatnih 80 postelj in povečana jedilnica. Po poteku dosedanjih priprav bodo z deli pričeli v mesecu maju. Predračunska ocenjena vrednost objekta znaša 85,208.483 din.

V zdravstvu ni planiranih novogradenj. Po višini prispevne stopnje, ki smo jo namenili za zdravstvo, je občina Radovljica trenutno na prvem mestu v regiji. Iz dohodka združujemo sredstva po stopnji 9,84 (za neposredno zdravstveno varstvo) iz BOD pa po stopnji 0,92 (za bolniško nad 30 dni, pogrebne, posmrtnine) tj. skupaj 10,76. V letu 1981 smo združili 19,6 odst. več sredstev nad dogovorjenim programom. Izdatki pa so bili večji kot prihodki in skupnost je poslovno leto zaključila z izgubo v znesku 2,484.000 din. Nepredviden izdatek v letu 1981 je bila stimulacija za izvoz 6,584.000 din. Bolniški stalež v letu 1981 je nižji od regijskega (Radovljica 4,53 odst., regija 4,64 odst.).

Naša delovna organizacija ni podpisala samoupravnega sporazuma o dodatnem združevanju sredstev v višini 0,10 % za nadomestila zaradi nesreče pri delu in poklicna obolenja. Za te primere od 1. 1. 1981 sami zagotavljamo sredstva, kar je za nas ugodneje.

Razmere v gospodarstvu niso najboljše, kar se odraža tudi v negospodarstvu. Nekateri še vedno vztrajajo pri svojih potrebah in željah. Usklajevanje želja in zmogljivosti pa bo v prihodnje še težje.

Ob zaključku se zahvaljujem vodjem in posameznim delegatom vseh tozdov in DSSS za sodelovanje, bodočim pa želim uspešno delo.

Lidija Svete

ČETRTI NA GORENJSKEM

Na tradicionalnem II. zimskem turnirju v malem nogometu Kranj '82 je sodelovalo tudi moštvo iz vrst delavcev naše DO pod nazivom Veriga. Prijavljenih je bilo 80 moštev iz cele Gorenjske. Turnir je trajal od 30. 1. do 28. 2. 1982. Odigrali smo 7 tekem, od tega 5 dobili in 2 izgubili, zasedli smo četrto mesto in osvojili enega od štirih pokalov. Uspeh našega moštva je toliko večji, ker je na tem turnirju sodelovalo dosti znanih klubov, med njimi so: selekcija Triglav, selekcija Jesenic, 2 moštva Save iz Kranja, 6 moštev iz Ljubljane in okolice itd. K našemu uspehu so prispevali tudi pokrovitelji stroškov tekmovanja: komisija za šport DO, sindikat DO in OOZS tozd Vzdrževanje. Brez te pomoči našega uspeha tudi ne bi bilo. Zato se vsem skupaj zahvaljujemo. Moram pohvaliti tudi vse igralce, ker so z borbenostjo in z disciplinirano igro dosegli ta viden uspeh in častno zastopali našo DO.

Vodja moštva
Tomo Bagi

VERIGA LESCE	Slatina	nauk o boleznih v nosu	največja kitajska luka	pod	osebni zaimek	del voza	sestavil M.D.	zveza med državami	žitna zrna, kača	Olgar Čarman	šminka	kraj pri kočevju	kuhinjski element
ekipa							grški bog lepote						
romanski jezik							šampion						
develti ton					italijanska plemiška družina					zamašek mineral barit			
enota za delo				trčenje	Andrej Habič	Jadransko letovišče v Italiji	stari vek						
družabna igra							Fr. filmska igr. nagali pesniška oblika					škis pri taroku	zdravilna rastlina
prevrat-než									športni rekvizit tuje žen. ime				
Lj. gled. igralka Marija					svilena tkanina afriška država						Ljudska republika Sov. films. režiser		
Holandija		nekdanji pisar	vojaška stopnja				svetovno morje obžalovanje						
prebivalec lonije			Dodatek k pogodbi poljski slikar							Ljubkov. žensko ime			
zagodi-tev										ribiška mreža Čapkova drama			
meso na japonskem otoku Kiusu					znamka italijans. kamionov	Valjevo	hupa osebni dohodek						
mesto v Slavoniji							velika mer. riba zadnja črka					Kalij	Avstrija
orel v germanski mitologiji				naša soseda									

Za nagradno križanko, objavljeno v zadnji številki, so bili izžrebani naslednji reševalci: prva nagrada 170 din Rozka Onič, druga 110 din Andrej Rozman in Ivan Habjanič, tretja 80 din Ivica Marič in Ana Kolman.

Rešitev današnje križanke nam pošljite do 12. aprila 1982.

Slovenski železarji v Kropi

Letošnje prvenstvo Slovenskih železarn v zimskih disciplinah je bilo po štirih letih, ko je to tekmovanje organizirana Veriga, zopet zaupano enemu izmed predelovalcev.

13. februarja so se najboljši alpski smučarji, tekači in sankarji Slovenskih železarn zbrali v Kropi. V lepem in sončnem vremenu so se pomerili med seboj alpski smučarji ob vlečnici na Natovem robu, smučarji tekači v Kamni gorici, sankarji pa so se spustili po stari cesti z Jamnika.

V veleslalomu, ki je bil lepo in tekoče postavljen, je nastopilo 83 smučarjev in smučark iz prav vseh sedmih delovnih organizacij, združenih v SZ. Najprej so šle na progo ženske, nato pa moški. Kot predtekmovalka je orientacijski čas tako na ženski kot na moški progi postavila ena naših najboljših smučark Anja Zavadlav. Noben tekmovalc niti tekmovalka ni bil hitrejši. Še najbolj, na manj ko sekundo, se ji je približal Marjan Vovk, ki je nastopil za Železarno Jesenice.

Naši smučarji so zadovoljili. Ekipno so zasedli drugo mesto, saj so Mencinger, Zupan, Ambrožič, Torkar, Globevnik in Vidic, ki so kot naši najbolje uvrščeni le za malo zaostali za ekipo Železarne Ravne. Omeniti velja tudi odlični vozniki obeh naših predstavnic, saj je Silva Pisek zasedla v svoji kategoriji prvo mesto, Darja Romih pa tretje. Žal nismo imeli

vsaj še ene predstavnice, tako da ekipno v ženski konkurenci nismo bili uvrščeni.

Kot rečeno so se tekači pomerili med seboj v Kamni gorici. Da dobro pripravljeni progi je nastopilo 46 tekačev in tekačic. Dolžina proge za tekače je bila 6 km, za tekačice pa 3 km. Tudi tu so naši predstavniki zasedli nekaj vidnejših uvrstitev. Pri moških do 35 let je Tomaž Česnik z enakim časom delil prvo mesto z Andrejem Janšo z Jesenic. Francu Čopu pa je v kategoriji 35 do 45 let le za šest sekund ušla bronasta medalja. Tudi oba naša predstavnika v kategoriji moških nad 45 let Tone Nežmah in Jože Brence, sta bila solidna, saj sta zasedla četrto, oziroma peto mesto. Ekipno smo tudi v tehkih zasedli drugo mesto.

Med ženskami smo imeli zopet premalo tekačic, da bi lahko setavili ekipo. Helena Krivec pa je v kategoriji do 35 let zasedla tretje mesto, medtem ko je bila Jana Pogačnik v kategoriji nad 35 let četrta.

Nastopili pa so tudi naši sankarji. Sankanje, v nekaterih drugih delovnih organizacijah precej priljubljen rekreacijski šport, pri nas nima večje tradicije. Vendar kljub temu smo nastopili s petčlansko moško ekipo, ki ob mnogo bolj izkušenih konkurentih, zaenkrat še ni mogla poseči po vidnejši uvrstitvi. Med posamezniki pa smo imeli odličnega predstavnika v Zupanu, ki je zasedel med 32 sankarji peto mesto.

Še besedo, dve o organizaciji tekmovanja. Plamenovci so se res potrudili. Zaradi pomanjkanja snega in toplega vremena so imeli precejšnje težave. Vendar glede na pogoje so proge odlično pripravili in prav tako tudi izpeljali tekmovanje. Gostoljubno so sprejeli medse najboljše športnike SZ. Edina pripomba bi bila mogoče na malo dolgo čakanje na razglasitev rezultatov in podelitev priznanj najboljšim. Vendar tudi ta čas je med pogovori med športniki in ob kosilu, ki so ga za vse udeležence pripravili v restavraciji Plamena, kar hitro minil.

Ekipni rezultati:

Veleslalom — moški:

1. Železarna Ravne,
2. Veriga Lesce (Mencinger, Zupan, Ambrožič, Torkar, Globevnik, Vidic),
3. Plamen,
4. Železarna Štore,
5. Žična Celje.

Ženske:

1. Železarna Ravne,
2. Železarna Jesenice,
3. Železarna Štore

Teki:

1. Železarna Jesenice 52,14
2. Veriga Lesce (Česnik, Janša, Čop, Novak) 54,39
3. Železarna Ravne 55,35
4. Plamen Kropa 1:05,25
5. Železarna Štore 1:09,33.

F. V.

Program kina Radovljica

od 1. 4. do 28. 4. 1982

ILEGALNI LJUBIMCI
amer. barvni krim. film
1. in 7. 4. ob 20. uri

POLICAJKA
franc. barvni policijski film
15. in 19. 4. ob 20. uri

POROČNO POTOVANJE
barvni film
2. in 5. 4. ob 20. uri

ZAPELJIVKE
barvni film
16. in 20. 4. ob 20. uri

KORLEONE
italijanski barvni film
3. 4. ob 18. uri, 4. 4. ob 20. uri

DA STAVIMO
ital. barvni zabavni film
17. 4. ob 18. uri, 18. 4. ob 20. uri

ALI JE PILOT V LETALU
amer. barvni zabavni film
3. in 6. 4. ob 20. uri, 4. 4. ob 18. uri

LEDI DRAKULA
zah. nemška barvna grozljivka
17. in 21. 4. ob 20. uri,
18. 4. ob 18. uri

MESTO PREGANJANIH
ital. barvni krim. film
8. in 12. 4. ob 20. uri

PO ZAKONU IN PENDREKU
amer. barvni film
22. in 27. 4. ob 20. uri

TRIJE BRATJE
italijanski barvni film
9. 4. ob 20. uri

ORKAN
ameriški barvni film
23. in 26. 4. ob 20. uri

KLEŠ — IMENITEN FANT
angleški barvni film
10. 4. ob 18. uri, 11. in 13. 4. ob 20. uri

BALTIMORSKI NABOJ
amer. barvni krim. film
24. 4. ob 18. uri, 25. 4. ob 20. uri

ŽENA NA DOPUSTU, LJUBICA V MESTU
ital. barvna seksi komedija
10. in 14. 4. ob 20. uri,
11. 4. ob 18. uri

GLORIJA
ameriški barvni film
24. in 28. 4. ob 20. uri,
25. 4. ob 18. uri

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga, n. sol o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Zdenka Arh, Božena Vidic, Dora Tonejc, Marjan Stiperski in Mitja Torkar. Odgovorni urednik Mitja Torkar. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.